

**МОНГОЛ УЛСЫГ 2021-2025 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ**

(2022 оны жилийн эцсийн байдлаар)

№	Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх үндсэн таван жилийн чиглэлд тусгагдсан зорилт, үйл ажиллагаа	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин		Хүрсэн түвшин
				Он	Түвшин	
ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ						
2.6.Хөдөлмөрийн зах зээлийн тэнцвэрт байдлыг хангах, хэрэгцээнд суурилсан хөдөлмөрийн хөлс, урамшууллын оновчтой тогтолцоог бэхжүүлнэ:						
2.6.2.	Ажилгүйдлийн даатгалын тогтолцоо боловсронгуй болж, хөдөлмөр эрхлэлтийн үйл ажиллагааг үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн арга хэлбэрийг нэвтрүүлэн ажилгүйдлийг бууруулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.		Хуулийн шинэчлэлтэй уялдуулан бусад хууль, тогтоомж, дүрэм журамд өөрчлөлт оруулж батлуулсан байна.	2021	Ажилгүйдлийн даатгалын сан, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн уялдаа холбоо хангалттай биш.	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэлийн хүрээнд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн төсөлд тэтгэмжийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгох, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас ажилгүйдлийн тэтгэмж, ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх зэрэг асуудлыг тусгасан. Хуулийн төсөлд бөөрний дутагдал, эрхтэн шилжүүлэх, эрхтэний донор болсон даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, ихэр хүүхэд төрүүлсэн эхийн амаржсаны тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, ажилгүйдлийн тэтгэмжийн хэмжээг ОУХБ-ын минимум стандартад нийцүүлэх, даатгуулагчийг ажилгүй болохоос урьдчилан сэргийлэх, ажлын байранд нь тогтвор, суурьшилтай, урт хугацаанд ажиллуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор ажил олгогчид 5 жилд 1 удаа 10 хувиар шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлж байсныг сангийн чадавхид үндэслэн 3 жилд нэг удаа 15 хувиар хөнгөлөлт үзүүлэхээр тусгав. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн төсөлд эдгээр асуудлыг тусгасан болно.
ГУРАВ. АМЬДРАЛЫН ЧАНАР БА ДУНДАЖ ДАВХАРГА						
3.1.	Нийгмийн хамгаалал ба даатгалын тогтолцооны шинэчлэл					
3.1.1.	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг шинэчилж даатгуулагч олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр	-	Нийгмийн даатгалын багц хууль батлагдсан байна.	2021	Нийгмийн даатгалын эрх зүйн шинэчлэл хийгдээгүй,	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалалын яамны ажлын хэсэгт Нийгмийн даатгалын байгууллагын төлөөлөл ажиллаж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын

	<p>авах нөхцөл бүрдэн, хуримтлалын нэгдсэн сан байгуулагдан иргэд бодитой хуримтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийгдэнэ.</p>				<p>олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоо бүрдээгүй байна.</p>	<p>сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлснээр 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Улсын Их Хуралд өргөн барьсан. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн төсөлд нэр томъёны тодорхойлолт, хуулийн үйлчлэх хүрээ, нийгмийн даатгалын тогтолцоо, зарчим, төрөл, хэлбэр, хамрах хүрээг тогтоох, шимтгэл төлөх, нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, хуваарилах, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих, сангийн хөрөнгө оруулалтын удирдлага, мэдээллийн нэгдсэн сан, шимтгэл ногдуулах орлогын бүрэлдэхүүн, шимтгэл төлснөөр тооцох хугацаа, итгэлцүүр, шимтгэлээс чөлөөлөх, нөхөн төлүүлэх, буцаан олгох, тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансыг бүртгэх, тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлэх, өвлүүлэх, шимтгэлийн өр, хөөн хэлэлцэх хугацааг тогтоох, нийгмийн даатгалын сангийн хэтийн тооцоолол хийх, сангийн эрсдэлийг үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий мэргэжлийн хороодыг ажиллуулах, ажил олгогч, даатгуулагчийн эрх үүрэг, Нийгмийн даатгалын байгууллагын тогтолцоо, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээллгэх хариуцлага зэрэг зохицуулалтыг тусгав. - Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн төсөлд олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх, даатгуулагч сайн дурын үндсэн дээр хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалд даатгуулж, нэмэгдэл тэтгэвэр авах, тэтгэврийг индексжүүлэн нэмэгдүүлэх, тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, тэтгэвэр бодоход баримтлах ХХТАО-ын дунджийг тооцох, олон жил шимтгэл төлсөн даатгуулагчийг урамшуулах, тэтгэврийн нас, тэтгэвэр бодох аргачлал, хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжих зэрэг асуудлыг тусгасан болно
3.1.2	<p>Иргэн бүр нэрийн дансандаа бодит хуримтлалтай болж, дансны үлдэгдлийн тодорхой хувийг гэр бүлдээ өвлүүлэх</p>	-	<p>Нэрийн дансны үлдэгдлийн тодорхой хувийг гэр бүлд нь өвлүүлэх</p>	2021	<p>Хууль эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.</p>	<p>Тэтгэврийн тогтолцоог шинэчилж олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх бодлогын хүрээнд эхний давхарга нь нийгмийн халамжийн тэтгэвэр байхаар, мөн нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хуулиар зохицуулж улсын төсвөөс олгохоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хуулийн төсөлд тусгасан болно.</p>

	нийгмийн даатгалын шинэчлэл хийгдэнэ.		талаарх хуулийн заалт батлагдсан байна.			
3.1.5	Нийгмийн даатгалын сангийн болон халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг инфляцийн түвшин болон хүн амын амьжиргааны доод түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлнэ.	310.1тэрбум, төг /Улсын төсөв/ 327.2 тэрбум.төг /Тэтгэврийн даатгалын сан/ 2022 оны зарлагын төсвөөс	Инфляцийн түвшинтэй уялдуулан тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлсэн байна.	2021	Бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээ 500.0 мян төгрөг, хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн доод хэмжээ 400.0 мян төгрөг	Засгийн газрын 2022 оны 2 дугаар сарын 1-ний өдрийн “Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай” 63 дугаар тогтоолоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох бүрэн тэтгэврийн болон цэргийн алба хаасны тэтгэврийн доод хэмжээг 500,000 (таван зуун мянган) төгрөгөөр, нийгмийн даатгалын сангаас олгох хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн доод хэмжээг 400,000 (дөрвөн зуун мянган) төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоож, нийгмийн даатгалын сангаас олгож байгаа болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчдын тэтгэврийн хэмжээг 15.0 хувиар нэмэгдүүлэн 2022 оны 2 дугаар сарын 1-ээс эхлэн олгосон. Тэтгэврийн нэмэгдэлд 2022 онд нийтдээ 637.3 тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн даатгалын сангаас болон Улсын төсвөөс олгов.